

Dosarul nr. 2ra-1854/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Mitrofan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, O. Cojocaru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre și de Primăria municipiului Chișinău,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeria Dascăl împotriva Primăriei municipiului Chișinău cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 12 iunie 2019, Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău, solicitând încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 11187,45 de lei, constituite din taxa de stat în mărime de 326 de lei, cheltuielile pentru servicii juridice - 7250 de lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei - 3600 de lei și cheltuielile pentru serviciile de expediere a scrisorii-11,45 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, prin hotărârea din 21 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de către Valeria Dascăl împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Tihon Cernenchii și Sergiu Munteanu cu privire la anularea certificatului de urbanism și a autorizației de construire, a fost anulat certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 294i/16 din 11 iulie 2016 pentru proiectarea reconstrucției apartamentelor nr. 5, 6 și 6a din XXXXX, mun. Chișinău, în limitele planimetrice existente și edificarea nivelului doi și mansardă; a fost anulată autorizația de construire nr. 289-c/16 din 27 octombrie 2016, pentru proiectarea reconstrucției apartamentelor nr. 5, 6 și 6 a din str. XXXXX, mun. Chișinău, cu extindere, pentru edificarea nivelului doi și a unei mansarde. Prin decizia din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise în partea apelurile declarate de Sergiu Munteanu și Tihon Cernenchii și a fost casată hotărârea din 21 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea anulării certificatului de urbanism pentru proiectarea nr. 294i/16 din 11 iulie 2016 în scopul elaborării documentației de proiect pentru reconstrucției apartamentelor nr. 5,6 și 6a din str. XXXXX, mun. Chișinău, în limitele planimetrice existente și edificarea nivelului

doi și mansardă, eliberat pe numele lui Sergiu Munteanu și Tihon Cernenchii și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată pretenția privind anularea certificatului de urbanism pentru proiectarea nr. 294i/16 din 11 iulie 2016; în rest apelurile au fost respinse și a fost menținută hotărârea primei instanțe în partea anulării autorizației de construire nr. 289-c/16 din 27 octombrie 2016 eliberată pentru executarea lucrărilor de reconstrucție a apartamentelor nr. 5,6 și 6a din str. XXXXX, mun. Chișinău cu extindere, pentru edificarea nivelului doi și a unei mansarde. Prin decizia suplimentară din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, sintagma „admite în parte apelurile declarate de Tihon Cernenchii și Sergiu Munteanu” s-a completat cu sintagma ”la care s-a alăturat și Primăria municipiului Chișinău”.

Prin decizia din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău și a fost casată decizia din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii pretenției privind anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 294i/16 din 11 iulie 2016, la recursurile declarate de către SRL „Venetos-Imobil” și SRL „Artsana-Cosmetic”, reprezentate de avocatul Marian Romanaș și de Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre, cu menținerea în această parte a soluției primei instanțe.

Reclamanta a precizat că, pe parcursul examinării dosarului menționat, a suportat cheltuieli de judecată, dintre care: pentru serviciile juridice -suma de 7250 de lei, pentru efectuarea expertizei - 3600 de lei și pentru serviciile de expediere a scrisorii-11,45 de lei.

Prin hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis ca fiind întemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valeria Dascăl și s-a încasat din contul Primăriei municipiului Chișinău în contul Valeriei Dascăl suma de 7250 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 3600 de lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei, suma de 11,45 de lei cu titlu de cheltuieli pentru expedieri poștale, suma de 326 de lei cu titlu de taxă de stat suportată în prezenta cauză.

Prin decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Primăria municipiului Chișinău și s-a casat hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei extrajudiciare în sumă de 3600 de lei și în aceasta parte s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată pretenția formulată în cererea de chemare în judecată privind încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei judiciare nr.0201 din 06 iunie 2017 în sumă de 3600 de lei; în rest a fost menținută hotărârea instanței de fond.

Pentru a decide astfel, instanța de apel citând prevederile art. 90 Cod de procedură civilă, a constatat că, coroborând prevederile legale la circumstanțele cauzei, cererea de apel depusă de Primăria municipiului Chișinău urmează a fi admisă cu casarea parțială a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii, în acest sens, după cum urmează.

La caz, s-a constatat că, prin cererea de chemare în judecată, reclamanta a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată și anume a suma de 11187,45 de lei, dintre care taxa de stat 326 de lei, cheltuielile pentru servicii juridice în sumă de 7250 de lei, cheltuieli pentru raportul de expertiză în sumă de 3600 de lei, cheltuieli pentru servicii de expediere a scrisorii în mărime de 11,45 de lei.

Instanța de apel a stabilit corectitudinea admiterii cerințelor reclamantei ce țin de încasarea sumei de 7250 de lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică, taxei de stat în sumă de 326 de lei și cheltuielilor pentru servicii de expediere a scrisorii în mărime de 11,45 de lei, însă a considerat incorectă încasarea în beneficiul intimatului a cheltuielilor pentru efectuarea raportului de expertiză în sumă de 3600 de lei.

Ori, din materialele cauzei reiese cu certitudine că, raportul de expertiză a fost întocmit anterior depunerii cererii de chemare în judecată, la data de 06.06.2017, fapt ce reiese însăși din cele invocate în cererea de chemare în judecată (f.d.64 verso), iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 20.06.2017 (f.d.63), la fel și urmează a fi luat în considerare faptul că, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Dobre Lilia, acționând în interesele reclamantei/pârâte, la fel, a confirmat acest fapt, prin urmare, cheltuielile suportate în urma efectuării expertizei judiciare nu pot fi stabilite ca cheltuieli de judecare a cauzei, ori acestea nu se încadrează în prevederile legale și se consideră cheltuieli extrajudiciare, pe care partea urmează să le suporte de sine stătător.

La 03 noiembrie 2021, Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat încălcarea normele de drept material prin interpretarea în mod eronat a legii.

Totodată, a menționat că, în sensul art. 90 lit. g) din Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de efectuare a expertizei. Întru realizarea dreptului la apărare, în cadrul cauzei civile enunțate, a solicitat efectuarea expertizei extrajudiciare și conform chitanței din 03 iulie 2017, a achitat suma de 3600 de lei. Anume expertiza extrajudiciară nr. 0201 din 06 iunie 2017 a stat la baza emiterii hotărârii judecătorești din 21 iunie 2018 și a deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție la acțiunea înaintată împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Tihon Cernenchii și Sergiu Munteanu privind anularea certificatului de urbanism și a autorizației de construire. Respectiv, este incorectă concluzia instanței de apel, că dacă expertiza a fost una extrajudiciară, atunci cheltuielile pentru aceasta nu urmează a fi restituite. Or, expertiza extrajudiciară a fost comandată anume pentru apărarea drepturilor sale, a fost obiect al examinării în procesul de judecată enunțat, nu a fost contestată de către reprezentanții Primăriei municipiului Chișinău, a stat la baza emiterii hotărârii judecătorești din 21 iunie 2018 și a deciziei din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Mai mult, prevederile art. 90 lit. g) din Cod de procedură civilă, nicidecum nu indică faptul că, dacă expertiza este extrajudiciară, atunci partea care a comandat-o urmează să suporte cheltuielile de sine stătător. Astfel, argumentul invocat de instanța de apel în decizia sa, nu își găsește nici un suport juridic în legislația în vigoare.

La 12 noiembrie 2021, prin intermediul poștei (f.d.162), Primăria municipiului Chișinău a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea menținerii hotărârii primei instanțe, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată în partea ce ține de menținerea hotărârii primei instanțe. La examinarea pricinii date instanța de judecată nu a determinat circumstanțele reale, a dat o calificare greșită raportului material litigios, a soluționat greșit conflictul dintre normele cuprinse în diferite acte normative și respectiv, greșit a interpretat legea și analogia ei.

Totodată, a menționat că, în virtutea art. 96 alin. (1), (1¹) Cod de procedură civilă, art. 63 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, reclamanta urma să înainteze cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată concomitent cu înaintarea acțiunii în fond.

Recurentul a precizat că, reglementările juridice enunțate, cât și normele juridice invocate de reclamantă se referă expres la încasarea cheltuielilor de judecată pe cauzele penale, civile și administrative, nu și la cele de contencios administrativ. Or, cheltuielile de judecată pretinse de reclamantă sunt într-o cauză examinată în ordine de contencios administrativ.

Cu referire la prevederile art. 4, alin.(1), pct. 13) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 și art.85 alin. (1) lit. i), art. 98 alin.(1) Cod de procedură civilă, recurentul a reiterat că, ținând cont de modul de distribuire a cheltuielilor de judecată, în cazul scutirii de la plata taxei de stat, în situațiile prevăzute de lege, taxa de stat se va încasa de la pârât, prin hotărârea pronunțată, dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Referitor la cheltuielile de judecată a menționat că, acestea urmau a fi probate real, drept dovadă de achitare a serviciilor avocatului de către client, urma a fi prezentat un extras din cont sau un alt document fiscal care ar confirma achitarea reală a sumei și încasarea ei. La caz, un asemenea extras din cont, prin care Valeria Dascăl ar fi achitat personal serviciile avocatului nu a fost prezentat. Instanței i s-a prezentat ca probă a achitării serviciilor avocatului, ordinul de plată nr. 062958 din 16 iulie 2017 în sumă de 1000 de lei și nr. 364102 din 22 aprilie 2019 pentru Cabinetului Avocatului „Dobre Lilia”. Analizând ordinul de plată a numerarului, a opinat că, acesta probează doar faptul eliberării sumei spre plată, dar nu și plata reală a sumei. Art. 96 Cod de procedură civilă stabilește că cheltuielile de asistență juridică urmează să fie reale. Valeria Dascăl nu a demonstrat că a achitat avocatului anumite sume de bani. Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Copia recursurilor declarate au fost expediate în adresa intimațiilor conform scrisorii de însoțire datate cu 17 septembrie 2021 (f.d.165) și a fost recepționată de către Primăria municipiului Chișinău la 19 noiembrie 2021, conform avizului de recepție (f.d.167), iar din adresa intimătei Valeria Dascăl a fost restituită instanței corespondența cu mențiunea „nereclamată” (f.d.168-169).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 29 iunie 2021.

Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre, a declarat recurs la 03 noiembrie 2021, iar Primăria municipiului Chișinău, a depus cerere de recurs la 12 noiembrie 2021, prin intermediul poștei (f.d.162).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces la 12 octombrie 2021, inclusiv prin intermediul poștei electronice la 18 octombrie 2021 (f.d.148-149). Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre și de Primăria municipiului Chișinău, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre și de Primăria municipiului Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre și de Primăria municipiului Chișinău.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Valeria Dascăl, reprezentată de avocatul Lilia Dobre și de Primăria municipiului Chișinău împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat